

Den 22–23 oktober 2007 hölls i Lund symposiet «Teologins offentlighet». Inbjudare var Centrum för Teologi och Religionsvetenskap vid Lunds Universitet, och symposiet finansierades med bidrag från Kungliga Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund och Signe och Oscar Krooks stiftelse. Den direkta anledningen till symposiet var att professor Werner G. Jeanrond vid årsskiftet 2007/08 lämnade Lunds Universitet för en Chair of Divinity vid University of Glasgow. Eftersom Werner Jeanrond under en rad av år var redaktör för Svensk Teologisk Kvartalsskrift är den nuvarande redaktionen särskilt glada över att kunna publicera samtliga föredrag vid symposiet i detta nummer av tidskriften. På så sätt hoppas vi kunna bidra till en fortsättning av det offentliga teologiska samtal som Werner Jeanrond under sina år i Lund verksamt bidrog till att främja.

Föredragen publiceras här i den ordning de framfördes, och inleds nedan med Dekanus', professor Fredrik Lindströms, välkomstanförande.

Rector Magnificus, kollegor, studenter, medverkande och värderade gäster,
mina damer och herrar:

varmt välkomna till symposiet *Teologins offentlighet!*

Under två halvdagar möts medverkanden och deltagare som bidrar med sina olika individuella och personliga uttryck för symposiets tema. Werner Jeanrond, professor i systematisk teologi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR), har mer än någon annan teolog i dagens Sverige bidragit till att öppna traditionellt slutna rum mellan olika discipliner och debatter utifrån övertygelsen att teologin inte kan leva och utvecklas i ett tillslutet rum. Vid CTR är vi många som delar Werners syn på teologins uppgift vid dess hemmabas, akademien. Som samtalspartner är vår främsta uppgift att skapa rum åt såväl teologi som religionskritik på de villkor som gäller vid akademien. Vederhäftighet och argumentens bärkraft delar vid med andra discipliner. Det som engagerar oss mer än våra grannämnen är att vi vill föra vidare och bearbeta vårt vetande om de religiösa traditionernas väsen och funktion i historia och nutid. Inte bara vi och inte bara våra akademiska grannar, utan det omgivande samhället har ett intresse och behov av att detta sker på ett sakligt och förtroendeingivande sätt.

Vid CTR är vi stolta över att vara en miljö för lärare med specialistkompetens inom en lång rad av religiösa traditioner med rötter i den gamla orienten, mellanöstern och nordn, och fram till de nuvarande världsreligionerna och andra aktuella strömningar. De metodiska perspektiven delar vi med litteraturvetare, filosofer, historiker, beteendevetare och med forskare från en mängd andra discipliner. Därmed har vi en god utgångspunkt och utsiktspunkt för vårt bidrag till det offentliga samtalet på dess olika platser: den allmänna debatten, vetenskapssamhället, och med företrädare för olika religiösa samfund. Att medverka till en bredare verklighetsförståelse är väl enligt de flesta teologer och religionsvetare vårt viktigaste bidrag till det vetenskapliga samtalet. Det blir en väldigt snäv och blodfattig forskning om människans villkor när man bortser från de religiösa traditionernas betydelse för att artikulera existensens förutsättningar. Men vi förväntar oss också att andra delar av

offentligheten deltar mera aktivt i samtalet om de religiösa traditionernas betydelse i vår tid. Den intressanta frågan är här inte vad kristendomen, islam osv. säger, utan snarare vad vi kan säga om kristendomen, islam osv.

Att gå i konstruktiv kritisk dialog med företrädare för olika religiösa traditioner och därmed påverka den religiösa kulturen och dess utveckling i Sverige är för många teologer både angeläget och självklart. Litteratur- och musikvetare, konst- och filmkritiker förstår vad vi menar. Alla vill ta aktiv del i kulturlivets utveckling och bidra till en god kultur. Och visst vill statsvetare medverka till ett gott samhälle. Ändå är det nog så att teologi i denna mening har mer gemensamt i sin utgångspunkt med juridiken än med humaniora. Visserligen hörs ännu kritiska röster mot «ideologiproduktion», som efterlyser objektiva kriterier för att bedöma kristendom och islam osv. Det är en egendomlig hållning i sig att det akademiska samtalet inte skulle ha något konstruktivt att bidra med till det som sysselsätter stora delar av offentligheten för övrigt. Dessutom tror jag att vi är bättre rustade än många andra att hantera problemen med vår egen självständighet i sådana samtal. De teologiska fakulteterna har ju kämpat med dessa frågor i mer än 300 år, och något har vi lärt oss under tiden.

Ett konstruktivt och kritiskt samtal om vad som kan vara god religiös tradition och teologi är knappast hopplöst. I grunden är teologers utgångspunkt inte så väsensskild från den som kan vara aktuell för humanister och jurister i sina offentliga samtal. Man kan formulera sig på olika sätt men i sak handlar det om vilken teologi i vid mening, dvs. livsförståelse, som bidrar till livet och dess utveckling, om vilka gudserfarenheter och vilka människosyner som kan erbjuda nya livsmöjligheter. De religiösa traditionerna bär på fasansfulla erfarenheter av vad man själv åstadkommit på den motsatta delen av skalan. Men alla stora religiösa traditioner innehåller också oceaner av erfarenheter av försoningens möjligheter och av annat som främjar livet och dess tillväxt. Förväntan ökar på att CTR deltar som aktiv samtalspartner i just dessa frågor med de olika delarna av offentligheten.

Detta symposium är en hyllning till den av CTR:s lärare som mer än de flesta påmint oss om nödvändigheten i att detta samtal inte upphör, inte minst för vår egen skull. Att Werner Jeanrond snart lämnar oss är den både konkreta och ledsamma anledningen till detta symposium. Det vore framgångsrikt om det kunde inspirera och provocera oss alla till att bidra med nya perspektiv på och ny energi till teologins offentliga samtal.

Fredrik Lindström,

Dekanus vid Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet

